

UČIM S GOSPODINOM FINOM:

MODUL 1:

OSNOVE FINANCIJA

1. Što je bilo prije novca i zašto je novac uopće nastao?

- trampa (deblo - pilići)

Novac je nastao kao zamjena za trampu, kako bi se mogao čuvati i nasljeđivati.

2. Koje su tri osnovne funkcije novca?

Novac služi za razmjenu dobara, za plaćanje i za štednju

3. Što su valute?

USD, KN, EUR svaka država ima svoju valutu

4. Što je tečaj?

Služi nam da mijenjamo jednu valutu u drugu valutu

5. Kako dolazimo do novca?

Zarađujemo ga radom.

6. Sekundarini prihod?

Dodatac izvor prihoda na koji ne možemo stalno računati. (Neki naš hobi)

7. Bruto / neto

Bruto - mi poslodavca koštamo puno više nego što nama sjedne na račun (neto)

Bruto poslodavac plaća za nas mirovinsko, poreze i prireze državi.

8. Porezi i prirezi (izvori prihoda za državu i grad)

Iz poreza i prireza se financiraju svi projekti koji su od javnog interesa (javna rasvjeta, ceste, ...)

9. Banke?

- za štednju

- za kredite

Banka ima novce za kredit od onih koji štede svoje novce u njoj. Banka preraspodjeljuje sredstva od onih koji imaju višak za one kojima treba kredit (posuđeni novac).

Na taj način se pokreće ekonomski ciklus (banke služe tome).

10. Je li moj novac siguran u banci?

Novac je siguran jer banka ima REZERVE.

Stopa obvezne pričuve je 9% i to odvaja u rezervu, a ostali dio novca preraspodjeljuje u kredite.

DEPOZIT - novac koji se štedi u banci (koji mi štedimo u banci)

11. Kreditna kartica - plastična kartica

Novci od banke se nalaze na njoj i mi ih posuđujemo (uz određene kamate). To je u stvari kratkoročno zaduživanje. Jer račun dođe na naplatu za 30 dana, ako ne platimo na vrijeme onda ćemo platiti kamatu i od tih kamata banka zarađuje.

12. Debitna kartica - na nju sjeda naša mjesecna plaća i tu je naš novac koji možemo trošiti bez kamata. Ne zadužujemo se nego trošimo svoj novac.

13. Kad su nastale kartice i kako?

Nastale su u New Yorku kad je jedan Frank došao u restoran i skužio da nema novčanik. Tada je na komad kartona napisao da će platiti tu večeru kasnije.

Diner = večera

Diners kartica - jedna od prvih kartica

14. Je li pametnije držati novac u banci ili doma?

Novac gubi na vrijednosti. Novac danas vrijedi više nego novac sutra. 100 kn danas vrijedi više nego 100 kn za godinu dana.

TROŠAK PROPUŠTENE PRILIKE - OPORTUNITETNI TROŠAK

15. Zašto se vrijednost novca mijenja?

INFLACIJA - ako ona iznos 2% godišnje to je 20 kn na 1000 kn. Ne možeš za godinu dana kupiti istu količinu stvari kao danas sa 1000 kn. Tvoja kupovna noć se sa istom količinom novca kroz godine mijenja.

„Sve je danas puno skuplje“

Inflacija je opći porast razine cijena.

2% je otprilike stalna stopa inflacije

Pametnije je uložiti novac (investirati) ili ga držati u banci (na štednju imamo kamate i to je naša zarada).

KAMATA - je naknada banch koju mi plaćamo (krediti) ili dobijamo (štедnja)

Štedjeti možemo u banci ili nekim ulaganjem (vlastitim poslovanjem)

16. U što sve možemo investirati?

U sve za šta mislimo da će mu porasti vrijednost.

DIONICE - velike svjetske firme prodavaju svoje dionice i mi kupujemo udio u nekom poduzeće. I postajemo djelomični vlasnik.

Firme izdavaju dionice da bi prikupile sredstva (kapital - novci) koja su im potrebna za ulaganje u razvitak neke nove ideje ili financiju nekog projekta.

KAPITAL - je nešto u našem vlasništvu koje možemo prodati

Kupujemo dionice zbog pozitivnog očekivanja neke tvrtke (zarada)

Kako raste potražnja za dionicom i proizvodom neke tvrtke tako raste vrijednost te dionice.

KAPITALNA DOBIT - razlika onoga što smo platili i cijena dionice na koju je porasla nakon naše kupnje

FINANCIJSKA ANALIZA - tvrtka koja izdaje dionice mora sve prikazati javno da bi se mi lakše odlučili na kupnju dionice da znamo da li je to dobra investicija ili ne

BURZA - tržište na kojem se trguje s dionicama (tu se susreću oni koji žele kupovati i oni koji žele prodavati dionice) - NAJVEĆA BURZA U NEW YORKU

BULL market - kada cijene rastu (bik napada rogovima prema gore)

BEAR market - negativan trend na burzi dionica (medvjed napada šapama prema dole)

DIVERZIFIKACIJA RIZIKA - ulaganjem u tri različite firme smanjujemo rizik od gubitka (bolje u 3 različite nego sav novac dati jednoj firmi)

17. Zašto je važno znati upravljati novcem?

Jer se tada možeš pripremiti za neke iznenadne situacije. Novac možemo akumulirati, štedjeti ,pripremati se za mirovinu.

MIROVINA - prvi put su se pojavile u 18. st. u Škotskoj. Škoti su oformili fond kako bi se nastavili brinuti za žene nakon što muževi umru. Google se brine 10 godina za obitelj umrlih zaposlenika isplaćujući 50% od plaće i brinu se za školovanje djece.

Iz bruto plaće jedan dio doprinosa koji se isplaćuju su doprinos za mirovinsko osiguranje.
Mirovinski sustav u RH je podijeljen na 3 stupa:

1. mirovinski stup je obavezan - 15% i s njim financiramo sadašnje umirovljenike
2. mirovinski stup je isto obavezan - 5% - za našu mirovinu
3. dobrovoljni mirovinski stup nije obavezan (da nam bude veća mirovina, dodatan izvor prihoda)